

19 km. rozpoczął się Wyścig Dookoła Polski

SPORTOWIEC

• 20 SIERPNIA 1952 • NR 33 • CENA 1 ZŁ •

Polski hokeista w reprezentacji Europy
Flinik walczy z bramkarzem Indii

II

Dźwięki to były mistrzostwa. Kadra olimpijska głęboko jeszcze tkwiła w swych niedawnych przeżyciach z Helsinek, publiczność, zreniała niezbyt liczna, przybyła oglądać olimpijczyków, trenerów, działaczy, siedzieli toczyli bezsilnie dyskusje olimpijskie, a gdy padał strzał lub zaczynał się skok i rzut — czym prędzej zakladali okulary z Helsingi.

Igrzyska Olimpijskie przemieściły się na XXVIII Lekkoatletycznych Mistrzostwach Polski we Wrocławiu. Był to naturalny wynik startu Polaków w Helsinkach, wynik niemal zaplanowany, ale zmieniający wykład porządek rzeczy takich zawodów jak Centralne Mistrzostwa. Sprawy układu elit w kraju, bieżąca obserwacja bieżących tu i tam nowych talentów nie tylko w finale zostały wprawdzie szybko ujęte w wielogłówny białe „rąkawkę na olimpijczyków”, jednakże tegoroczne mistrzostwa zatraciły swój specyficzny charakter i wzięły się solidnie nie do powtarzalnej dyskusji poolimpijskiej.

2 RAZY ZA DŁUGO

Mistrzostwa, impreza już od lat nie doceniana i zaniebawiana, w tym roku, właśnie dzięki problemowi oлимпийскому nabrały poważnego (choć smutnego) znaczenia. Same w sobie były jeszcze jednym przykładem sportowego niechlujstwa, braku planowości w pracy i solidnego wyekwipowania. Na stadionie „Gwardii” we Wrocławiu rozegrał się jeden akt dramatu lekkoatletycznego (lub farcy, co kto woli) którego bohaterami byli dobrze znani olimpijczycy, bledni i biali szary zawodnicy (wśród nich rewiści skoku wzwyż mistrz Polski Fabrykowski i smutni i zgorzkniali trenerzy, niekiedy, ale szczerze publiczność, wreszcie bledna, która mogła być dobra tylko se nie przeobraziła jej podnieknie w rękę, a jej świeża nawierzchnia nie była dla diabła po dziesięć.

Mistrza atrakcyjności mistrzostw może być fakt, że część przysięgłych kibiców, nie opuszczających

nigdy tego największego wydarzenia w życiu lekkoatlety, przybyła dopiero w sobotę rano lub opuściła Wrocław już po pierwszym dniu zawodów albo po sobotnim nie czekając na „niepodziękanki” niedzieli. Przy naszej szybkości pracy nawet niedoczeczone zawody kobiet i mężczyzn, jeżeli już mają się koniecznie odbywać razem, można przeprowadzić w ciągu dwu dni. Trochę o zdrowiu zawodnika jest tutaj zupełnie źle stosowana, błąd który zaczął już na kontrolnych zawodach przed Helsingami. Każdy np. sprinter musi być wyrenowany do biegania jednego dnia przedbiegu, międzbiegu, finału i starcia, a gdy potrzeba to i więcej. Czterdziennie zawody L-a nuda widzów i dezorganizują zawodników zwłaszcza, gdy ich organizacja nie jest na 5-ke, a do się przecieć zdarza, jak wiemy.

MAJSTER PLEWA...

W tych warunkach trudno, po zastawieniu na boku sprawy podstawowej, źródła naszych niełomgach, znów omawiać piękne zwycięstwo Korbana nad Potrzebucskim, biegi sprintera niedalekiej przyszłości Helina, rzetelną formę Duńskiej lub pierwsze wielkie szanse na pobicie przez Pliwę z OWKS Kraków rekordu Kozłowskiego z 1929 na 400 pl, jak również niezły skok Grabowskiego 7,22, który widocznie zdjął z siebie ową „nadludzką odpowiedzialność”, jaka mu rzekomo nie pozwoliła skutecznie skakać w Helsingach.

Problem zasadniczy, a więc elementy dyskusji poolimpijskiej wyciężyły słabo tegoroczne mistrzostwa. Kto zawodzi, kto jest

winowajcą. Nr 1 niepowodzeń sportu polskiego, jego części najważniejszej — lekkoatletyki — zarówno w Helsingach jak i we Wrocławiu? Dykusja trwa i będzie trwała.

Z ufnnością też czytaliśmy „Migawki z Olimpiady” Jerzego

liminacje wewnętrzne. A mistrzostwa robią się dopiero teraz! Oczywiście mistrzostwa nie wszędzie odbywają się przed Olimpiadą, ale wielkie centralne eliminacje (więc de fakto mistrzostwa) winny mieć miejsce przed Igrzyskami zamiast owych nieuda-

MISTRZOWIE 1952 ROKU

MĘŻCZYZNI:

100 m — Kiezza (Unia Krynów) — 18,4; 200 m — Mach (Budowlani Gdańsk) 22,1; 400 m — Mach — 49,3; 800 m — Korban (Sparta Gdańsk) — 1:56,3; 1500 m — Potrzebowski (AZS Poznań) — 3:54,4; 5000 m — Grabowski (Warszawa) — 18:56,6; 10 000 m — Świątek (GKS) — 39:12,3; 20 000 m — przebiegający — Chroński (OWKS Kraków) — 5:19,8; 30 000 m — Bogała (OWKS Kraków) — 15:05,4; 400 m — Płota (OWKS Kraków) — 53,4; 800 m — Fabrykowski (AZS Gliwice) — 1:51,4; 1500 m — 181 skok o tyczce — Wądry (Ogniwo Warszawa) — 4,05; skok w dal — Grabowski (CWKS) — 12,2; trójskok — Kowal (Ogniwo Warszawa) — 14,58; pełne skoki — Krawczyński (Spółnia Gdańsk) — 14,33; rzut dyskiem — Andrzejewski (Warszawa Wrocław) — 41,19; rzut oszczepem — Słoboda (Spółnia Gdańsk) — 42,8; rzut młotem — Masłowski (Gwardia Bydgoszcz) — 46,8; rzut granatem — Słoboda (Spółnia Gdańsk) — 15,54; 4x100 m — OWKS Kraków (Warszawa, Pława, Maciejewski, Szmidt) — 1:22,8; 4x100 m — Spółnia Warszawa (Sienicki, Szczepny, Janecz, Wątkiewicz) — 44,3.

KOBIETY:

100 m — Hłuska (AZS AWF) — 12,5; 200 m — Świątekowska (Gwardia Bydgoszcz) — 25,7; 400 m — Płowawówna (Stal Katowice) — 46,8; 800 m — Pędziona (Spółnia Gdańsk) — 2:17,6; 1600 m — Maciejewski (AZS Poznań) — 12,0; skok wzwyż — Janiszewska (Kolejarz Warszawa) — 1,41; skok w dal — Duńska (Spółnia Gdańsk) — 3,2; pełne skoki — Bregułanka (Stal Katowice) — 17,64; rzut dyskiem — Wójcikowska (Spółnia Gdańsk) — 39,13; rzut oszczepem — Chładowska (Włocławek Łódź) — 41,92; rzut granatem — Chładowska — 41,18; 4x100 m — OWKS Wrocław (Dziulek, Olejnik, Lenkiewicz, Duchowna) — 52,8.

Putramenta w ostatniej „Nowej Kulturze”, artykuł ten powinien być poważnym wkładem do przeprowadzonej analizy sytuacji w sporcie polskim. Znajdujemy w nim również aktualny fragment wrocławski:

„Podczas gdy w Czechosłowacji i gdzie indziej ostateczna eliminacja olimpijczyków odbywała się na mistrzostwach krajowych — u nas przez pół roku trzymało kandydatów na obozach i robiono e-

nich zawodów kontrolnych. Tu zgoda. Wrocław potwierdził to w całej pełni.

CIĘŻKO NA SERCU

Z artykułu w „Nowej Kulturze” oraz z innych pism widzieć już wyraźnie ostrą akcję w najwłaściwszym miejscu — w centralne władze sportowe, które nie mogą stworzyć właściwego stylu i pełnego sportu na drodze własnych osiągnięć. Jednak powtarzamy jeszcze raz: w ogniu dyskusji, walcząc z przesadami sportowymi, jak np. z „pechem” — wszystko rozstrzygniemy!”, przesadami, do których również należy chyba i ciężar odpowiedzialności, który rzekomo u niemożliwia zawodnikom dobrze skakać w dal, broniąc zawodników tu, a oskarżając organizatorów tam i vice versa, nie można zapomnieć, że:

wielu naszym zawodnikom nie tylko nie było łatwo, ani to, co się pisało, ani co się mówiło, ale właśnie było im brak goręcej psychiki, który by wytrzymał ów normalny ciężar wielkiej odpowiedzialności!

Ze bieg, skok i rzut opierają się w ogromnej mierze na technicznym i fizycznym przygotowaniu zawodnika. I nawet przy najlepszej organizacji, stylu pracy i sile moralnej, nie mając np. dobrego trenera, właściwych urządzeń czy znajomości nowoczesnych zasad startu na 100 m — będziemy, bohaersko walcząc, świetnie zorganizowani — stale ponosić porażki.

W różnych warunkach technicznych wielki duch wychowywany przez nas zawodników osiągnie przewagę na zagranicznych stadionach.

Ostatnia Olimpiada daje wiele wniosków bezspornych — więc pojęcie dobrego stylu, dobrej organizacji pracy muszą zawierać w sobie zdolność uzyskiwania najlepszych wyników w warunkach danych technicznie — trenerów z takich zawodów, gdzie mamy przegląd najwyższych osiągnięć na świecie. (d.c.n.)

Grabowski użyskał 7,22.

NA MUZEALNYCH ŁODZIACH W GDAŃSKU

Meta na trójmeczku Polska — NRD — Czechosłowacja to pamiętne miejsce. Tutaj stoją jeszcze ruiny starego portu zdobywanego w czasie wojen napoleońskich przez generała Henryka Dąbrowskiego.

Tutaj w dniu 1 września 1939 roku stał pancernik hullerowski „Sleswig-Holstein”, który o godzinie 4 rano oddał pierwszą salwę armatnią na pobliskim Westerplatte — pierwszy strzał w II wojnie światowej.

Dziś po 13 latach sportowcy polscy, niemieccy i czechosłowaccy walczyli tutaj w polskim Gdańsku pokojową broń — wiosłem, w atmosferze przyjaźni i braterstwa, a na trybunach powiewały niebieskie flagi z gołębiami pokoju.

*

Licznie przybyła na regaty publiczność była zawiedziona. Czwórka ze sternikiem — mistrzowie olimpijscy nie przyjechali z Czechosłowacji. Są podobno przetrenowani. Ale nawet „drugi garnitur” Czechów pobit bez wyniku, dwie najlepsze polskie osady.

Polskie osady kobiece przegrywały zdecydowanie z CSR, a nawet ze słabszymi od nich Niemkami. Przegrywały przede wszystkim przez brak rutyny w startach międzynarodowych. Wioślarstwo kobiece w Polsce, jeżeli nie będzie miało częstszych kontaktów zagranicznych, nie podniesie swego poziomu. Przegrane dwójki podwójnej i jedynek to tylko brak rutyny. Gdyby te młode zawodniczki miały jeszcze choć jeden start, jak na przykład na regatach w Berlinie (odwołany w przeddzień wyjazdu), wynik byłby na pewno lepszy dla Polek.

*

Prawie pewnie zwycięstwo w czwórkach bez sternika uciekło Polakom dostojnie na mecie. Polacy od startu do mety prowadzili i na ostatnich metrach toru zajęli drogę Czechosłowakom. Sędziowie byli nieubliżani i zdyskwalifikowali osadę „milimetrów wrocławskich” — finalistów Olimpiady w Helsinkach.

*

Najbardziej zacięta walka toczyła się w biegu jedynek pań. Ze startu wyszła Niemka Mariana Köhle. Polka i Czeszka wyrównują, po czym do 700 metrów prowadzi Czechosłowaczka Hanna Musilowa. Z kolei wysuwa się Polka Iwona Jezierska i uzyskuje nawet ponad pół długości przewagi. Niestety wspaniały finał Musilowej daje jej zwycięstwo o 30 cm.

Rezultatem tej walki był fantastyczny czas. Musilowa miała

4:00,5, a Jezierska 4:00,6. W wioślarstwie nie notuje się rekordów Polski, ale wynik Jezierskiej jest najlepszym w historii polskiego wioślarstwa kobiecego.

*

Zwycięstwo „Toja” Kocerki nie było łatwe. Jego przeciwnik mistrz Czechosłowacji walczył zaciepie z medalistą olimpijskim i uległ dopiero na ostatnich 300 metrach. Zwycięstwo Polaka przyjęło burzą oklasków, a „Toja” musiał długo defilować po obu brzegach toru, gdyż wszyscy chcieli obejrzeć go z bliska.

*

Trener czechosłowacki, Józef Szubent, długo z podziwem oglądał polskie łodzie.

— Nie rozumiem, jak możecie jeździć na czymś podobnym. Przecież te łodzie nadają się tylko do muzeum. Dajecie przeciw-

nikom parę długości for swojemu starciu, zużyłym sprzętem.

*

Po raz pierwszy w historii sportu polskiego zawodnicy na oficjalnym spotkaniu międzynarodowym występowali w „strojach dowolnych” — przeważnie w brudnych kostiumach treningowych. Nie dostarczono bowiem reprezentacji czerwonych koszulek z emblematem i białych spodenek. W ostatniej chwili organizatorzy regat wytraszeli skład zielone koszulki LZS (dosłownie) i jakieś brudne czerwone spodenki, ale takich kostiumów żaden zawodnik nie chciał włożyć. Niektórzy mieli własne orzelki i przypięli na swoich klubowych koszulkach, inni jechali w czym kto miał.

Dwójka podwójna kobied używała jedyną zwycięstwo dla NRD, wygrywając z polską dwójką z wrocławskiego AZS.

WYŚCIG DWOJKA POLSKI rozpoczęty!

Specjalna obsługa
„Sportowca”:

red. T. Karwiński

red. A. Broniarek

fotorep. S. Roskowski

Polska dwójka pojedyncza mężczyzn pojechała bardzo dobrze i wywalczyła zwycięstwo nad osadą CSR.

Osemka czechosłowacka zdecydowanie pokonała polską osadę „Budowlanych” i zajęła pierwsze miejsce. Fot. Rosl.

ŚWIAT ZBLIŻA SIĘ DO INDII

GDZIE JEST NASZ HOKEJ NA TRAWIE?

W jednym z przedolimpijskich numerów „Sportowca” wskazywaliśmy na rolę Indii w hokeju na trawie. Helsinki potwierdziły jeszcze raz tę przewagę, chociaż maleje ona wyraźnie z Olimpiady na Olimpiadę. Do znanych już Czajelnukom zalet, niekiedy o charakterze żonglerki cyrkowej, doszły jeszcze: niezwykle skuteczna taktyka gry, poparta byskawicznym refleksem u każdego zawodnika, a ponadto — wyraźne odmłodzenie zespołu, co jeszcze bardziej apogeuowało i tak miejscami wprosi zawrotną szybkość Indii.

Bardzo charakterystyczną cechą obu zespołów azjatyckich było używanie przez nie o wiele krótszych lasek niż te, którymi grały zespoły europejskie. Okazało się, że laska krótsza łatwiej jest prowadzić piłeczkę oraz strzelać, szczególnie, kiedy zachodzi potrzeba uderzyć jej w kierunku odwrotnym tj. z lewej strony ku prawej (pamiętając oczywiście o podstawowej zasadzie uderzenia. Kiedy wolno wykonywać tylko płaską stroną kij).

MEDAL HOLENDROW — ZASŁUGA SEDZIÓW

Oficjalne drugie miejsce i srebrny medal olimpijski zawodząca Holandia sędziom, którzy w meczu z Pakistanem wyraźnie dopomogli hokeistom z „kraju tulipanów”. Po zdobyciu na początku przyładowanej bramki, zamurowali oni dokładnie swoją bramkę, broniąc się b. często poprostu w stylu wolno-amerykańskim przeciwko niemiłosiernie gniotakom ich Pakistańczykom.

Sędziowie nie reagowali na żadne wykrzesełko. Wobec tego srebrny medal powędrował do Amsterdamu.

Właściwy układ sił w hokeju na trawie, w oparciu o rzeczywistą wartość rywalizujących o miejsca od 2 do 4, winien być, zdaniem fachowców następujący:

2 — Anglia, 3 — Pakistan, 4 — Holandia.

OŚIĄGNIĘLIŚMY MAKSYMUM

Wszystkim wyżej wymienionym przeciwnikom w chwili obecnej jeszcze wyraźnie ustępujemy, górując wyraźnie nad pozostałą częścią uczestników turnieju. Błędami naszymi są: zbyt mała zwrotność oraz estetyczność

wie Guarless van Uffort — to staniecie się bardzo groźnym przeciwnikiem dla najlepszych drużyn.

Znając ambicję i pracę aktywów hokeistów na trawie, jesteśmy pewni, że najbliższy start w mistrzostwach Europy potwierdzi słuszność słów Holendra i hokeiści nasi polepszą jeszcze swoją lokalną w czołówce europejskiej.

FLINIK W JEDENASTCE EUROPY

Zywiolowe, raidy i niezwykła szybkość sportowca upieczanego mistrza sportu — Alfonsa Flinika — zjednały mu na Olimpiadzie uznanie wszystkich znawców, wyrażające się w powołaniu go do reprezentowania barw Europy w meczu przeciwko Indiom.

Nie znalazł on natomiast uznania u swych współpartnerów. Już w czasie pierwszych treningów przed spotkaniem w Amsterdamie ignorowali go wyraźnie, nie grając z nim, nie podając mu piłki. Podobnie przedstawiała się sprawa i w pierwszej połowie meczu, wygranej łatwo przez Hindusów 5:1. W drugiej połowie ambitny chłopak wziął na kiel, machnął ręką na współpartnerów i zaczął grać na własną rękę.

Od tej chwili każdej jego akcji towarzyszyły brawa kilkunastotysięcznej widowni, porwanej jego żywiołowością i stwarzaniem niebezpiecznych sytuacji podbramkowych 2. Jednej z nich padła własna honorowa bramka dla Europy, zdobyta z podania Flinika. Od drugiej urstował Indie obrońca wybijający z linii bramkowej strzał Flinika.

JERZY ZARZYCKI

Reprezentacja Europy przed meczem z Indiami (Flinika zaślania kapitan zespołu Indyjskiego).

W podobny sposób jak Pakistańczyków usiłowano „załatwić” i naszych chłopaków w pamiętnym meczu z Belgią, w którym „dientelmen” niejaki mistrz M. G. Covlisha, wychodził poprostu z siebie, aby umożliwić zwycięstwo Belgom. Na szczęście zdecydowana postawa naszego kierownictwa oraz drugiego sędziego tego spotkania — Pakistańczyka Ali Basir Shaiha, unicestwiły ten zamiar i aż do końca turnieju sędziowanie nie budziło już żadnych zastrzeżeń.

u przeważającej większości naszych zawodników, słabe zrozumienie dla taktyki i dezorganizowanie własnej gry, nienowocześnie sprzęt.

Natomiast kolosalnym atutem, wzbudzającym już obecnie obawy u naszych przeciwników — jest młodość zespołu.

— Jeżeli potraficie w najbliższym czasie uzupełnić szybko wasze braki techniczno-taktyczne — oświadczył w jednej z rozmów przewodniczący Międzynarodowego Związku Hokeja na Tra-

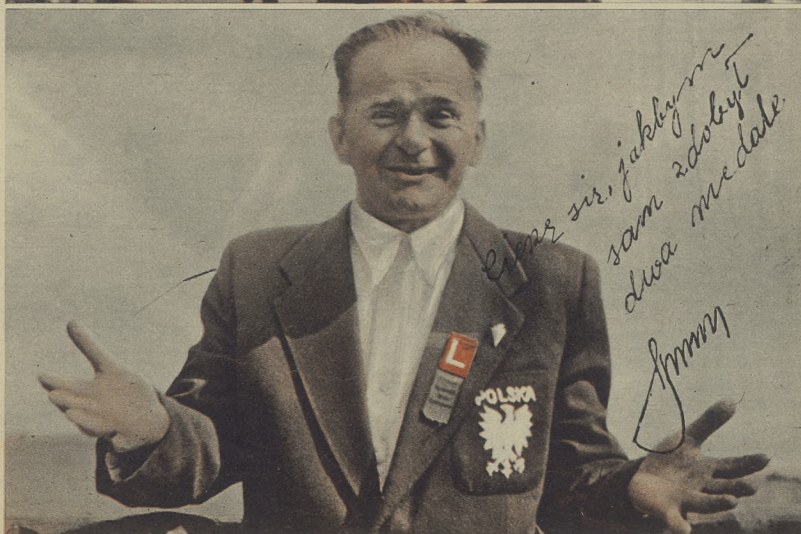
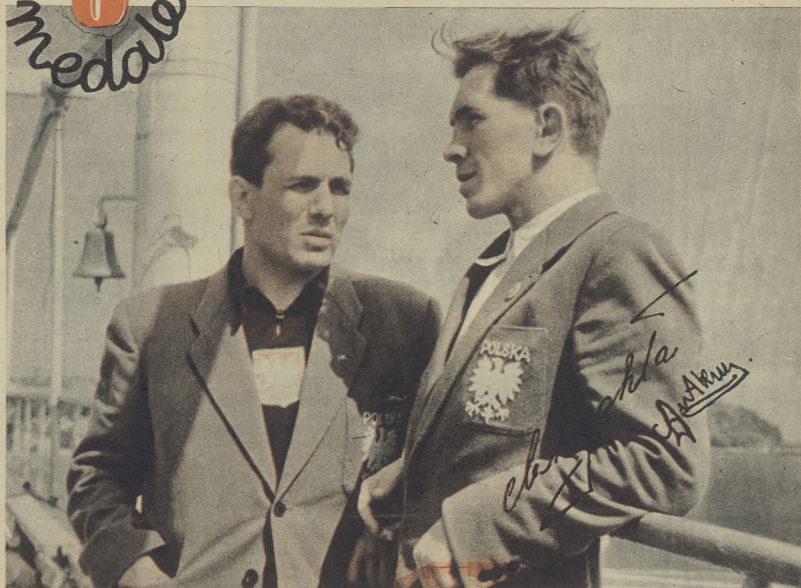

Flinik, mistrz sportu, był jednym z najlepszych graczy Europy na meczu z Indiami. Widzimy go w walce z bramkarzem Indii.

3 - ZŁOTY, SREBRNY i MORALNY

Medale

NASZE SIATKARKI W MOSKWIE

Miedzynarodowe spotkania naszych siatkarek mają już historię. Można by ją określić krótko jako „świętą wojnę” z CSR. Pierwszy międzynarodowy mecz z Czechosłowaczkami odbył się w Warszawie w 1948 roku i po chwili był dobry, bo nasze zawodniczki wygrały spotkanie 3:1.

Następne dwa lata, to lata klęski w Sotru 1948 r. w Pradze Budapecsie i znowu w Pradze w 1949 r. na I Mistrzostwach Europy, nie udało nam się ani razu z Czechosłowaczkami wygrać. W Pradze miałyśmy też „pociechę”, że drużyna radziecka, biorąca pierwszy raz udział w międzynarodowym turnieju z kolei wyłomowała zawodniczki CSR. Drużyna radziecka reprezentowała się doskonale. Silna, zagrywka, czyste przyjęcie i podanie, bezbłędna wyława, urozmaiceni ataki, świetny blok — jednym słowem wszystko na piątkę, i do tego jeszcze w składzie Czudina, mistrzyni pięcioboju, która sęniła z trzech pozycji, walcąc 20 cm nad blokiem przeciwniczek.

Potem kara się odwróciła — to znaczy dla Polek i Czechosłowaczek, bo zawodniczki radzieckie tak czy tak swojej pierwszej lokaty nie były skłonne odstąpić nikomu. II Mistrzostwa Europy, które odbyły się w Sotru w 1950 roku, przyniosły nam tytuł wicemistrza za ZSRR i wreszcie długo oczekiwany nawał nad CSR. Nasze zawodniczki przystąpiły do generalnego ataku, mobilizując nie tylko umiejętności techniczne, taktyczne i kondycyjne, ale i odporność nerwową, która na ogół w spotkaniach z CSR nawałowała. O tym jak walka była zacięta, świadczy fakt, że jeden set trwał blisko godzinę.

W ubiegłym roku na Akademickich Mistrzostwach Świata w Berlinie w dziwnym meczu z CSR Polkom znów powinęła się noga. Jak spotkanie było nerwowe, widać z tego, że po przegranej secie do 3, następnym set wygrały Polki także do 3 — trzeci przegrany, czwarty wygrany, no i w piątym właśnie przyszyła na nas kolej przegrana i „przebiegni” medal. W dwa miesiące potem nasze siatkarki zdobyły wicemistrzostwo (za ZSRR) na III mistrzostwach

Europy w Paryżu. (CSR nie startowała).

W konkurencji kobiecej Mistrzostw Świata w siatkówce zostało zgłoszonych 8 drużyn. Z ZSRR przyjdzie nam przegrać — co do tego nie mamy wątpliwości. Walka toczyć się będzie o drugie miejsce. Prócz nas, u biegają się o nie będą jak zwykle silne Czechosłowaczki i młode robiące szybkie postępy Bułgarki. Dwa lata temu Polki wygrały z nimi lekko, w zeszłym roku w Berlinie oddały już Bułgarkom seta. W tym roku trzeba będzie dać dużej uwagi, by rozstrzygnąć mecz na swoją korzyść.

Meska siatkówka, to osobny rozdział. Tutaj nasze stanowisko można by określić „byłe nie gorzej jak czwarte miejsce”.

Z ZSRR i CSR przegrywaliśmy zawsze, lecz jeszcze ktoś zwyciężył „wymusza” nas dodatkowo — Bułgaria lub Rumunia, albo obie razem. I tak w 1948 r. z wysiłkiem zajęliśmy czwarte miejsce, a na I Mistrzostwach Świata mężczyzn w Pradze — piąte. Najgorzej nam się chłopaki „wychyli” na Mistrzostwach Europy w Sotru w 1950 roku. Bardzo ładnie sprawiali się w pierwszym meczu z CSR, przegrywając, lecz po ślicznej grze A potem grali z meczu na mecz coraz gorzej, zajmując nierzadko nie odebrane zwycięstwa (bo więcej już drużyn nie było).

Akademickie mistrzostwa w Berlinie w zeszłym roku przyniosły to, oczekiwane czwarte miejsce. Polacy złapali nareszcie trochę formy. Stoczyli świetne spotkanie z CSR, będąc o krok od zwycięstwa (w piątym secie prowadzili 9:8) oraz zdobyli na ZSRR set — jedynego zwycięstwa, jakie siatkarki radzieckie w ciągu całego turnieju przegrały.

Czego się obecnie spodziewać? ZSRR i CSR da nam tupnia niewątpliwie. Bułgaria są już podobno w dużej formie. Cechuje ich zawsze niewzruszona ruchliwość, świetna kondycja — grają nowoczesnie, mają urozmaicony atak z przerzutką, pierwszy podał. A inne państwa? Niekoniecznie pokazywały już kiedyś jak się z Polakami wygrywa.

Myszę, że jak zwykle trzeba by cicho westchnąć: oby nie gorzej jak czwarte miejsce!

Miłnikiel (Budowlani Chorzów)

W PŁYWIU BEZ ZMIAN

Na pływalni siemianowickiej położonej tuż koło huty „Baildon” spotkali się najlepsi pływacy, walcząc o tytuły mistrzów Polski. Nie było rewelacyjnych wyników, których spodziewano się po Olimpiadzie. Ci „gorsi”, którzy do Helsinek nie pojechali, starali się jak mogli, ale hegemonii olimpijczyków nie udało im się przerwać.

Jedynie kobiety utrzymały do mistrzostw dobrą formę, mężczyźni przeżywają wyraźny spadek — mówił trener Z. Wieleński.

Mroźownia i Miłnikiel zdobyły wszystkie mistrzostwa w stylu klasycznym i grzbietowym, We-

rako znów wypłynęła na powierzchni i „zagarnęła” dwa tytuły na 100 i 200 st dowolnym.

Tokaczewski pobł rekord na 100 m, jednak sakramentalne minuty nie zwyciężył. Petruszewicz musiał zadowolić się „tylko” dwoma mistrzostwami, oddając tytuł na 200 m zabka Nikodemskiemu, który wyraźnie idzie do góry. Boniecki podobnie jak Miłnikiel też jest trójmistrzem w grzbiecie. W punktacji zrzeszeniowej zwyciężyli Budowlani — Chorzów, przed wrocławską Stalą.

(W następnym numerze szczegółowy komentarz mistrzostw).

Tokaczewski (Ognio Wrocław)

TYDZIEŃ W „SPORTOWCU”

— Finałowe spotkanie mistrzostw tenisowych Polski juniorów, rozegrane w Opolu przyniosło dość niespodziewanie w grze pojedynczej Juniońkę, a mianowicie zwycięstwo (3:1) dla pani Pankulak nad wicemistrzynią seniorek Ryszczówną. Panuszek wygrała 6:4, 7:5. W grze mieszanej tytuł mistrzowski zdobyła pani Hłaska Ryszczówna — Wileńska, wygrywając z parą Fogelman — Pienkowska 6:0, 6:0, a w grze parowej juniorki pana Ryszczówna — Leliszewska, po pokonaniu pary Pankulak — Morawczewska 6:2, 6:2.

— W dniu 15 bm przybyła z Helsinek do Warszawy olimpijska reprezentacja piłkarska Chin Ludowych. Piłkarze chińscy rotęgowali w Polsce kilka spotkań w różnych miastach. Na mecie ekipy, składającej się z 20 piłkarzy, stał sekretarz Komitetu K.F. Chin Ludowych Huan-Dzun.

— Tytuł mistrza Polski w indywidualnych mistrzostwach Żudowych zdobył we Wrocławiu Kupeżyński (Spółna). Wyprzedził on o 1 punkt Flakowski (Budowlani), który pobł rekord lotu o 0,3 sek. czasem 1:38.

Wyniki konkursu: 1) Kupeżyński — 14 pkt., 2) Rijkowski — 13 pkt., 3) Suchecki (CWKS) — 12 pkt., 4) Ciapiak (Unia) — 11 pkt., 5) Bonin (Gwardia) — 10 pkt. Mistrzostwa zgromadziły 60 000 widzów.

Mecze piłkarskie o mistrzostwo 1. Ligi przyniosły następujące wyniki: w Krakowie Ognio wygrało z Unią (Chorzów) 1:0 (1:0), w Łodzi Widok zremisował z Gwintem (Bytom) 1:1 (1:0), w Chorzowie Kolej (Poznań) pokonał Budowlanych (Chorzów) 4:3 (1:3), w Gdańsku mistrzowie Budowlani pokonali Kolejarkę (Warszawa) 2:0 (1:0).

— Morskie Mistrzostwa Żeglarskie Polski, rozegrane w Gdyni, wyłoniły następujących mistrzów: w konkurencji kobiet — Duddo (AZS Wrocław) — 1:01 pkt., 2) Sumińska (Stal Gdynia) — 2:01 pkt.; w konkurencji mężczyzn: 1) Kowalewski (Budowlani Warszawa) — 2:06 pkt., 2) Haska (AZS Soczewina) — 2:33 pkt.

NA ANTEŃCE „SPORTOWCA”

Na centralnym moskiewskim stadionie „Dynamo” rozpoczęły się mistrzostwa świata w siatkówce mężczyzn i kobiet.

Mimo pochmurnej pogody 40 tys. widzów przysięgało głośnymi okrzykami do zwycięstwa drużyny ZSRR, Bułgarii, Polski, Węgier, Czechosłowacji, Rumunii, Finlandii, Indii, Libanu, Francji i Izraela.

Kapitanowie drużyn radzieckich Czudina i Ułjanow wzniesli orsy zwycięskich hymnów radzieckiego flagi mistrzostw na mistrz. W pierwszym dniu mistrzostw siatkarskie polscy wygrali z Finlandią 3:0 (15:8, 15:5, 15:4), a siatkarki pokonały Węgry 3:0 (15:4, 15:3, 15:3). Rumunie — Liban 3:0, ZSRR — Bułgaria 3:0.

W mistrzostwach piłkarskich zwycięski Radzieckiego „Dynamo” (Tryflis) pokonał „Dynamo” (Mińsk) 4:1.

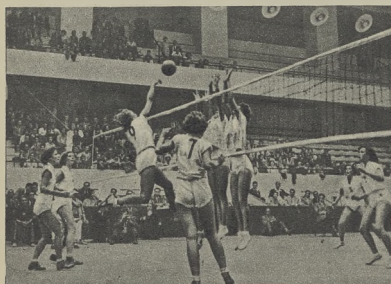
Na Olimpiadzie szachowej w Helsinkach w przedmistrzostwie Biele w rozgrywkach o mistrzostwo do finału przystąpiła drużyna ZSRR pokonała Qredet 4:0 i zakwalifikowała się do finału. Również CSR pokonała Anglię 2:0,5:1,5 m za pędowymi udział w finale.

W trójmeczach lekkoatletycznych państw skandynawskich zwyciężyła Szwecja przed Finlandią.

Rokarzy CWKS-u wygrał w Kottbusie reprezentacja polskiej NRD — 1:0.

W Göteborgu Whitfield zanotował rekord świata na 800 m. Próba nie udało się, mimo że Whitfield osiągnął najlepszy czas w sezonie 1:48. Drugi był młody Boyesen (Norwegia) 1:48,2, trzeci Wolfstam (Szw.) 1:50,3. Inne wyniki: 300 m — Mc Kenzie 30,5, Stanford — 2:2, 3 km — Cera 8:18, Perry — 8:18,2. Szwed Ljungström skończył wyścig 5 m 31 cm, czterech ruszających 5:30, drugi wynik w świecie.

Również Mc Millen (USA) — nie pobł rekord na 1500 m. Osiągnął doskonały czas 3:45,8, przed 22-letnim szwedem Karlsonem, który miał 3:47,8.

Polki na mistrzostwach Europy w Paryżu. Scena Wojewódzka

Liczne nagrody!

Szukaj siebie

w najbliższym
„Sportowcu”

Konkurs sposrtegawczości

dla widzów

Wyscigu Dookoła Polski

MIGAWKI OLIMPIJSKIE

W finale wagi ciężkiej Johansson został, jak wiadomo, zwyciężającym za unikanie walki z obrymym Sandersem i pozbawiony przez władze zwycięstwa medalu srebrnego. Ale! Johansson się tłumaczył, że miał przed oczami Niemca, poprzednika swego w meczu z Sandersem, który skończył w szpitalu olimpijskim ze słanną ręką i rozbitymi łokciami brwiowymi. Sanders przeszedł na zawodowstwo i menażery USA widzą w nim nowego Louisa.

Reiffi odwiedził w wywiadzie: „Boję się biec 5 km od szanu meł kłaski na mistrzostwach Europy w Brukseli. Powiedziałem sobie, że nie mogę się arów identyfikacji i skulczył na nosach. Toles gły Zatokęk zwiększył tempo na ostatnim okrażeniu, zatrzymałem się, gdyż poczułem nogi jak z ołowu. Jako mistrza olimpijski z Londynu na 5 km nie mogłem nie stanąć na starcie w Helsinkach.

Paavo Nurmi w wywiadzie udzielonym gazecie Uusi Suomi odwiedził, że jego zżaniem Schade może pobit rekord Hagea — na 5 km.

Półka, która był zwyciężcą finału olimpijskiego, została złamana w muzeum sportu w Helsinkach. Złotyli na niej podpisy gracze obu drużyn — finalistów, sędziowie i panna Armi Kunsela, która została w Los Angeles wybrana jako „najpiękniejsza kobieta świata”. Nie wiadomo, czy panna Kunsela grała kiedykolwiek w piłkę nożną.

(CHAB)

Plątek już w ćwierćfinale przegrał po blisko 5-godzinnej pięciostetowej walce z późniejszym mistrzem Polski Buchalikiem.

Bielszczanin Buchalik był największą niespodzianką tegorocznych mistrzostw tenisowych Polski. Swoją wytrzymałością, ambicją, kondycją — i zwolnionym systemem gry załamał i „wykończył” najpoważniejszych przeciwników.

Red. Tomaszewski

ocenia grę Buchalika

Wszyscy zrymali się na jego wysokie loby. — Cóż to za tenisie! — mówiono. — Tenis sprzed trzydziestu lat. Z taką grą nie można się pokazać na żadnym szanującym się korcie. Buchalik jest tenisistą par excellence — sarkano na kortach łódzkiego „Włókniarza”.

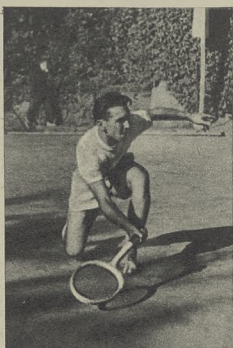
Szara dla oka gra Buchalika,

polegająca na łacie żelaznym przerzucie, oparta na świetnej kondycji, szybkim starcie i precyzyjnych lobjach nie zyskała sobie wielu zwolenników wśród obserwatorów ostatnich mistrzostw Polski. Wśród przeciwników Buchalik zyskał sobie miano „śchany do odbijania piłtek”.

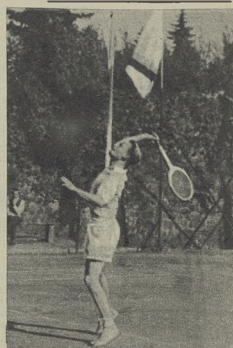
Trener Beldowski klasyfikuje

Naj... naj... polskich tenisistów

Najlepszy forehend — Lelis, Olejniszyn, B. Skonechl
bekhend — Plątek, Radzio, Wawrzyniak, Niestrój
serwis — Plątek, Radzio, Sawaszkiewicz
woley — Plątek, Kwiatek, Chytrowski, Tłoczyński
smecz — Radzio, Niestrój, Wawrzyniak
skróty — Plątek, Kwiatek, Dittlich
lob — Niestrój, Buchalik
elastyczność — Lelis, Niestrój, Lucklewicz
kondycja — Lelis, Niestrój, Plątek
tatyka — Lelis, Tłoczyński
debiłsta — Plątek, Tłoczyński, Kwiatek, Radzio
nerwy — Lelis.

Młody Szarak Leli, stawil zacięty ogór Olejniszynowi, przegrywając w pięciu setach.

Warszawianin Radzio bardzo duzo smeczował z polowy kortu, ale... na aut. Prezydentowi do tytułu mistrza — zdobył wicemistrzstwo.

ODZNAKI:

Zasłużonego Mistrza
Sportu

Zasłużonego Działacza
Kultury Fizycznej

Główny Komitet Kultury Fizycznej ogłosił, że zostały ustanowione odznaki „Zasłużonego Mistrza Sportu” i „Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej”.

ILEUSZ MOTOCYKLA w TATRACH

Dziesiąty Jubileuszowy Raid Tatrzński, który odbędzie się w Zakopanem w dniach 22 do 24 sierpnia, zapowiada się rewelacyjnie. Udział zawodników CSR, Węgier i NRD, przedłużenie trasy i zwiększenie jej trudności w porównaniu do roku ubiegłego, będą wielką próbą kwalifikacji zawodników i ich maszyn oraz najszybszej i płać popularyzacji sportu motorowego.

Równolegle organizuje się pierwszy tego rodzaju masowy zjazd plakietowy z całego kraju do Poronina, gdzie odbędzie się też złożenie wieńców w mauzoleum Lenina.

Raid odbędzie się pod hasłem spójni przodowników sportu z przodownikami pracy. Pierwszy etap łączy ze sobą w sportowej emocji największą budowę Polski Ludowej — Nową Hutę z przekształconym na społeczeństwo ośrodek wypoczynkowy — Zakopanem.

Raid Tatrzński wymaga od motocyklisty niezwykłych zalet charakteru i znakomitej znajomości techniki jazdy. Tępo do Raidu dopuszczani są tylko zawodnicy I i II klasy.

W tradycji tego wyścigu, odbywającego się (z przerwą w okresie wojny i okupacji) od roku 1937, leżą niespodzianki w postaci odkrywania nowych, wielkich talentów. W roku 1939 zadebiutował w Zakopanem 15-letni Stanisław Brun i 19-letni Jerzy Dąbrowski, do dziś czołowi nasi motocykliści. W 1947 r. młody zawodnik Krzysztof Jabłonowski ukończył raid na motorze dosłownie powiązanym drutem, z którym zamiast kierownicy tak, że siedzenie nie mogło dopuścić go do końcowej próby szybkości. Wykazał on niezwykły upór i charakter. W 1951 r. młody Żurawiecki, mało znany zawodnik, zdobywa bezapelacyjnie pierwsze miejsce w ogólnej punktacji.

Zamordowany przez hitlerowców czołowiek Kazimierz Jurkowski, motocyklista i miłośnik Tatr, który był projektodawcą i organizatorem pierwszego raidu tatrzńskiego, z pewnością nie przypuszczał, że impreza ta nabierze tak wielkiego rozmachu. Szczerze możliwości przedwójnie ograniczają liczne zawodników. W 1937 r. startowało 47 zawodników. Dziś opieka zrzeszeń sportowych Polski Ludowej zapewnia wszystkim ułatwienie nym zawodnikom (którzy osiągnęli dostateczny poziom sportowej sprawności) udział w każdej, nawet najtrudniejszej imprezie motocyklowej. Zapewnia im najlepszy sprzęt i najlepszą opiekę. Toteż w tegorocznym raidzie startować będzie około 200 zawodników.

A oto program Jubileuszowego Raidu Tatrzńskiego:

I dzień — szybki etap dzień-no-ciepny po dobrych szosach z odcinkiem terenowym w etapie nocnym, stawiający duże wymagania precyzyjnej szybkości na szosie.

II dzień — etap wybitnie górsko-terenowy, na dystansie około 235 km, a dużym różnicami wzniesień, wymagającym również wysokiej szybkości przebiegowej.

Zesłonoletni rewelacyjny zwycięzca Raidu Tatrzńskiego, młodo przedtem znany zawodnik Budowlanych, Żurawiecki (181) mija na trasie jeszcze jednego rywala.

Krzysztof Brun w walce z górką potokiem.

Próbą szybkości trzeciego dnia ma na celu dokładniejsze wyselekcjonowanie zawodników i ustalenie klasyfikacji zespołów — nade wszystko zawodów bar dziej jeszcze charakteru terenowy. Wielkie zainteresowanie budzą nowe motocykle węgierskie „Csepel”, 125 cm i 250 cm. Nie wiemy, na czym będą startowali Czechosłowacy i Niemcy. Obok wymienionych drużyn zagranicę

JOZEF PODTOLSKI

Przebyć atrydudną trasę Raidu Tatrzńskiego bez punktów karnych jest już wielkim sukcesem. Zwycięzcę w Raidzie — znaczy zdobyć złote ostróg (motocyklisty).

Jankowski (CWKS) jest, jak widzimy, pełen optymizmu.

Świeżo nasz skoczek narciarski, zasłużony mistrz sportu Staszek Marusarz przez całą zimę nie rozstawał się z motorem.

Andrzeja Zymirskiego, również doskonałego motocyklistę w wyścigach ulicznych i szosowych, ujrzymy wkrótce na starcie Raidu Tatrzńskiego.

Jeszcze jeden kandydat na zwycięzcę — zawodnik CWKS-u Kuśmirek. Foto Werner

W pogoni za chińskim koszem

KARTKI Z PODRÓŻY POLSKIEGO TRENERA, ZASŁUŻONEGO MISTRZA SPORTU, DO CHIN LUDOWYCH

(Ciąg dalszy)

Witek Zagórski przyrzeka, że jeżeli szczęśliwie tzn. bez powietrznej choroby przybędzie do Irkucka, to rzuci się płakiem na ziemię i pozwoli, by cała nasza ekipa po nim przeszła.

Zobaczymy, Witku, co to będzie. W poczekalni dowiadujemy się, że samoloty nasze nie odlecają w pierwotnie podanym nam czasie o 0,30, lecz około 3 godz. później.

Podobno nad Uralem burza — a przecież nasz pierwszy etap jest za Uralem, tam gdzie kończy się Europa, a zaczyna Azja, tj. w Swierdłowsku. Zajmujemy fotele. Jedni usiłują czytać, a niektórzy pszą. Do piszących należą także — ja. Piszę także coś Marysia Kowalówka i od czasu do czasu zamyśla się głęboko.

Pewnie jest myślni przy kimś dalekim, a jednak bliskim.

Nie gniewaj się, Marysiu, że tak piszę, bo i ja wtedy tak sa-

mo byłem myślni daleko w kraju przy bliskim mi istotach.

Humor w poczekalni wprowadza Leszek i „Bonus”. Ten ostatni widząc podekscytowanie wszystkich chodzi po całej poczekalni i prowokacyjną strzykawką zrobioną z ołówka daje wszystkim „zastrzyki” na uspokojenie.

„Panu Grzesiowi w „pęcinie”, żeby miał spokojny lot”

Śmiejemy się wszyscy serdecznie. Uśmiecha się także kierownik nasz, minister Kozusznik — mimo że prowadzi ciężką walkę z Mochnackim na szachownicy.

Moskwa 17 lipca.

Godz. 3,20 czasu moskiewskiego. Dyżurny ruchu zawiadamia, że pierwsza nasza grupa w liczbie 18 osób może zajmować miejsca w samolocie.

Przechodzimy przez sąsiednie poczekalnie na teren lotniska. Po

czekalnie pełne pasażerów niczym dworzec kolejowy. Obok języka rosyjskiego można usłyszeć angielski, francuski, niemiecki, chiński no i naturalnie polski.

Na lotnisku ogromny ruch. Co chwila startują samoloty w różnych kierunkach. Jest godz. 3,30. Za chwilę srebrzysty „Il” unosi się wysoko, wysoko... Druga grupa naszych sportowców odleci pół godziny później. Jest już zupełnie jasno. Widzimy w dole uśpienie ciesielki i wioślarzy.

Jednocześnie szum silnika sprawia, że zasypiają wszyscy. Lecimy na wysokości 2700 m. Z daleka widzę jakąś wielką rzekę. To Wolga. Samolot się zniżają. Lądujemy o godz. 5,55 w Kazaniu. Poślij około 30 minut. Wyładujemy z samolotu, by orzeźwić się chłodem pięknego poranka. Naczelnik lotniska prowadzi nas do bufetu. Sympatyczna Tania podaje nam śniadanie, razowiec z serem i kruszony. Smakujcie doskonale

Za chwilę przykolewają drugi nasz samolot. Witamy się radośnie i opowiadamy wrażenia z pierwszego etapu. Lecz czas już lecieć. Nasz „Il” gotów do odlotu.

6,30 Start do Swierdłowsku. Przelatujemy ponad Uralem i o 9,15 lądujemy w Swierdłowsku. Patrzmy z zaciekawieniem do atlasu łow Kozusznika. Tak — to tutaj kończy się Europa, a zaczyna Azja.

1500 km od Moskwy 10,05 znowu odlat. Lecimy nad tajgą syberyjską 13,30 — jesteśmy nad Omskiem. Piękny widok na miasto. Rzeka Irtysz dzieli miasto na 2 części. Wyładujemy na jednogodzinny postój. Jest gorąco. Dworzec lotniczy z licznymi skwerkami. Dużo kwiatów. Topole pokierkane w budynek bardzo przylatna. Tutaj będzie nocowała druga grupa, a my jeszcze dzisiaj odiatujemy do Nowosybirska.

Po półgodzinnym oczekiwaniu przylatuje druga grupa. Wszystkie jesteśmy w doskonałych humorach. Zyczymy pozostałym towarzyszyom dobrej nocy i za chwilę jesteśmy już w powietrzu ponad nami.

Nasz „Il” pięknie się „kładzie” (tak twierdził Jurek Leleńkiewicz) zdaje się, że prawym skrzydłem muska powierzchnię Irtyusza. Piękna, pełniąca rzeka. Po 2 1/2 godzinach lotu, w przeważającej części ponad ogromnymi lasami, widzimy z daleka wód lasów wielkie miasto — Nowosybirsk.

Lądujemy. Przy kolacji komendant portu rozprawia z nami na temat ostatnich wyników olimpijskich. Orientuje się doskonale. Władza nawet dość dobrze językiem polskim. Dotrzymuje nam towarzystwa do końca kolacji. Przez otwarte okna jadalni widzimy czarne słońce brzozy i świerki. Jest dziwnie spokojnie. Może dlatego, że ustal sam naszego „Ila”.

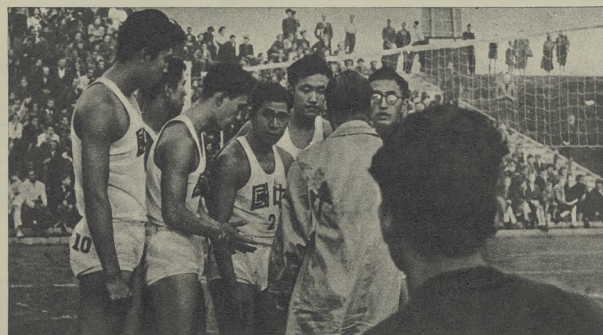
Autobusem wiozą nas do pobliskiego hoteliku. Czysto, przylatnie i miło. Ciepłe natryski potęgują naszą senność. Dopiero teraz czujemy zmęczenie. Spimy głęboko.

O godz. 23,30 budzi nas lekkie stukanie i miły głos: „Towarzysze wstawajcie!” To kierowniczka hotelu Zapala światło w naszym pokoiku i wychodzi. Podnoszę głowę i patrzę na współlokatorów. Zdzisiek Kwapiś, Jurek Leleńkiewicz i Leszek Kamiński śpią w najlepsze. Przecież spimy dopiero 4 godziny. Widzę, że światło ich razi, chowają więc głowy pod kołdry. Idę za ich przykładem.

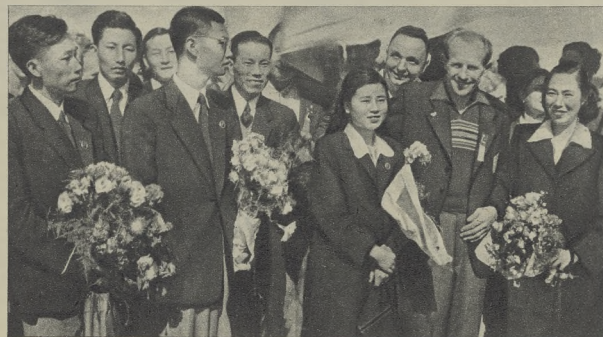
Nie wiem nawet, kiedy otwieram oczy. Nie wiem nawet, gdzie jestem. Dopiero sdy nad sobą widzę dobruśną twarz naszego kierownika, ob. Kozusznika, wra cam do przytomności. Najwyższy czas wstawać. Dowiedzieliśmy się, że kierowniczka hoteliku nie miała odwagi drugi raz nas budzić. Po prostu było jej żal przezywać nam smaczny sen.

(d. c. n.)

FLORIAN GRZECZOWIAK

Akademicka reprezentacja ChRL Ludowych w koszykówce naradza się, jaką zastosować taktykę w drugiej połowie gry.

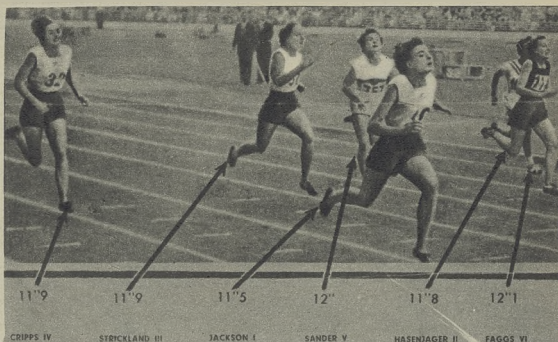

Mistrz świata i zdobywca trzech złotych medali na XV Olimpiadzie, Emil Zatopek wśród sportowców chińskich, w czasie powitania ich na lotnisku w Helsinkach.

OLIMPIADA WZIĘTA NA JĘZYKI

MALŻENSTWO NA MEDAL!
Rys J. Zebrowski

Finał 100 m kobiet na XV Igrzyskach Olimpijskich, wygrany przez Australijkę Jackson w czasie 11,5 sek., równym rekordowi świata.

Do perfekcji gimnastyczna radzicka, M. Gorochowska, uzyskała na XV Igrzyskach Olimpijskich 1 złoty i 4 srebrne medale.

DUŃSKA, BROŃ BOŻE NIE OBCINAJ WARKOCZAI

(Komentarz redakcyjny)

Kazimierz Chrzanowski, student Politechniki do występu naszych olimpijczyków jest nastawiony bardzo krytycznie. Sam jest czynnym sportowcem, ma odznakę SPO.

— Codziennie słuchałem sprawozdań, czytałem dokładnie całą prasę. Przykro było dowiadywać się: Grabowski odpadł, Weinberg wyeliminowany, Kłaska i Lewandowski nie zakwalifikowali się, Sidło nie osiągnął minimum. Ja-

ko przyczynę tego podawano, że zawodnicy nasi na starcie olimpijskim stracili nerwy, że trenerzy nie przygotowali ich do startu psychicznie. To jest prawda. I dlatego chce się wprost płakać. Zeby przez nerwy tracić medale? Dlaczego trenerzy tak nierozważnie pracowali ze swoimi wychowankami, dlaczego zawodnicy mieli tak mało startów międzynarodowych? Przypominam sobie, co pisało w gazetach po eliminacjach w Krakowie. Trenerzy, którzy nie wpuszczono na stadion, dawali wskazówki zza ogrodzenia.

To jest niedźwiedza przysługa. Tak, jak za ślęczenie w szkole — ucznia się karze, tak i w słowniku do trenerów należy wyciągnąć konsekwencje. Chciałbym zapytać tych, którzy w Krakowie „podpowiadali”, jak wypadł start Waszych pupalów w Helsinkach?

Alte trenerzy mają usprawiedliwienia w rodzaju: Grabowski zaczął po starcie na stadionie zrobić lekko 7:20.

No i co z tego, po co i nam jeszcze psujecie nerwy? Co nam z tego, że Grabowski ekał dobrze poza stadionem?

— A jak ocenia pan start Duńskiej i Chachówny?

— Dwie, którym należało się brawa. Przede wszystkim Chachównie. A do Duńskiej mam jedną prośbę: dziewczyno, obetnij czym prędzej ten warkocz! Po co ci on, czy do tego, aby nim zamiatać skocznię i aby przez to tracić cenne dla nas wszystkich centymetry?

NASI TO ZAWSZE TAK

JAKUBA WALCZAKA. 65-letniego emeryta spotykamy nad Wisłą, gazie siecia, trzymając w ręku bambusową wedkę. Koło niego leży kilka ostatnich gazet. Na pewno interesuje się sportem.

— Jak przyzywałem Olimpiadę? — powtarza nasze pytanie. — Razem ze swoją rodziną, tzn. wszyscy punktualnie o dziesiątej; siedzieliśmy przy głośniku.

— A więc cała rodzina interesuje się sportem?

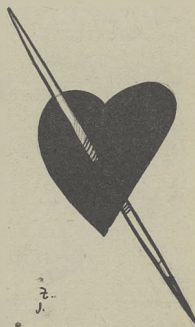
— Podczas Olimpiady tak. Zresztą obchodzą ich tylko wyniki. Jeżeli Polacy zwyciężają, to cieszą się jak dzieciaki; gdy jest odwrotnie, to narzekają: „nasi to zawsze tak!”

— A pan jak ocenia występ naszych reprezentantów?

— Bardzo dobrze to oni nas nie reprezentowali. Pamiętam, jak było przed Olimpiadą 1948 r. Wtedy mówili, że jada na naukę, wrócili z niczym, teraz wolali: jedziemy po sukcesy — i też wrócili prawie z niczym. Tylko bokserzy. To są chłopaki na medal. Byłem na stacji, oglądałem ich powrót. Widziałem Chychłę i Antkiewicza — Jakub Walczak początkowo opowiadał powoli i jakoś niechętnie. Teraz, gdy mówi o bokserach, słowa płyną szybko. Odłożył nawet wedkę.

— Jesteśmy połączą bokserką Ci, którzy przegrali, to też nie tak wielki wstyd. Ich zwycięzcy walczyli w finałach.

Dlatego myślę, że chociaż np. w tej lekkoatletyce nie było dobrze, to jednak ogólnie nie jest źle. Mamym przedzier czterech medalistów, tak? Chychla, Antkiewicz, Kocerka i Jokiel.

Emil — po swych zwycięstwach, Dana — po czwartym otrzymał herb rodzienny Zakłódków.

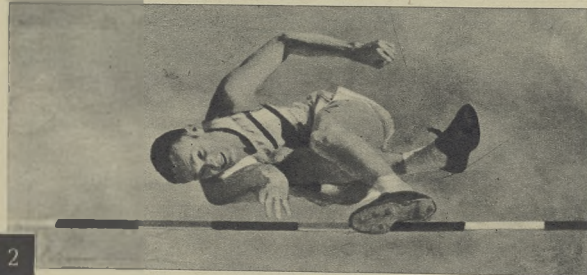
Rys J. Zebrowski

OLIMPIJSKIE SLEPTY

1

2

3

4

6

1. Tego jeszcze nie było na Igrzyskach Olimpijskich — trzy kobiety z jednego kraju zajmują trzy pierwsze miejsca. Romanowa, Naglancewa, Dumbrat, wśród niemieckich braw, otrzymały zaraz po zwycięstwie kwiaty od szlachej Flinki w stroju ludowym.

2. Ogromny Murzyn? Do tej chwili nie wiadomo. Czy ogromny Murzyn — albinos, czy po prostu ogromny (to na pewno) biały zawodnik. Część prasy światowej uznała Waltera Davisa za Murzyna, część za białego, cnia prasa — za fenomen w skoku wyszły. Oto jego olimpijski skok. Trybuny wstrzymały oddech — przekroczył wyżej głowy czy nie? Walter Davis ma wzrostu 2 metry i 3 centymetry. A więc przekroczył.

3. Fachowcy od lekkoatletyki skłonni są zgodzić się, że wynik w trójskoku Adhemira Perreirasa da Silva jest najlepszym wynikiem w historii 16,22 — skok, od którego kręcił się w głowie. Warto sobie przypomnieć, że wynik Japończyka Tajima w 1936 r. — 16 m uważany był za super. Gdy da Silva uzyskał parę miesięcy temu 16 i jeden centymetr sądził, że jest to zwykłe „naciąganie”, tymczasem czarny Brazylijczyk w olimpijskich skokach nie schodził poniżej... 16,14! Co jeszcze powie da Silva?

4. Szermierka to skomplikowana konkurencja — „Inny świat sportowy”. Bywały na Igrzyskach takie sceny, że zdenerwowana zawodniczka mówiła przed walką: Nie, nie będę walczyła. Jak on sądził — wszystko przepadło.

W innym wypadku było publicznie tajemnicą, że jeśli ten komplet (scenów) sądził, to na pewno nie wygrają szermierze krajów demokracji ludowej.

5. Ale mówił się też głośno, że — ach, jeśli ten komplet (scenów) — to Maria wygra w cuglach. Oni ją ubóstwiają. Dobry szermierz w wydaniu zachodnio-europejskim musi umieć również przetrwać serca na gruncie towarzyskim. Dobry to klimat olimpijski.

6. Kto to jest, co to jest? — pytano na trybunach, gdy brytyjski, powłóczyłym krótkim przez olimpijski stadion sunął biały postać. Erich von Frenckell ruszył galopem ratować sytuację. Organizatorzy nerwowo przerzucali program ceremonii. Co to było?

Jak twierdzą wiarygodni, były dwie możliwości: ambicja młodej „balej damy”, by zostać gwiazdą filmową dzięki Olimpiadzie i trójk reklamowy organizatorów Igrzysk. To bardzo prawdopodobne. Na zdjęciu moment „aresztowania” białej damy.

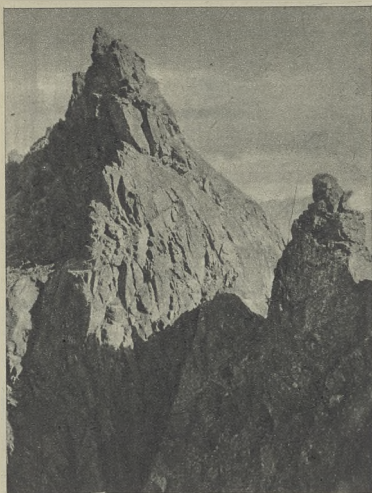

5

NARODZINY WIELKIEGO TATERNICTWA

GOŚĆ NIEZNANY W TATRACH: LINA I BUTY

Orla Baszta (ze zbiorów Kom. Górskiej PTTK)

(Ciąg dalszy)

Nikomiu się nie uśmiecha spędzić nie zimnej, jesiennej nocy w śkale, na przymroczu. Górale zaczynają mąkocić. Wydaje się, że wpadli w sidła przyrody. Ukazuje się wrzescie Klimek i decyduje, że pójdą pierwszym żłebem. Podnoszą się słabe sprzeciwy, ale wobec opinii Klimka — cichną. Jeden z górali donosi, że właśnie stamtąd wróciła się kosa.

— E, bo głupia — odpowiada Klimek.

Rozporządzają bardzo strone zęjsie kominkiem. Idąc z zachowaniem wielkiej ostrożności, dostają się po ciężkiej, walce ze skałą do głębokiego żłebu, który ich już bezpiecznie sprowadza do doliny.

Spojrząwszy na ścianę, przekonują się, że wszystkie żłebki kończyły się wielopiętrowymi krzeszanicami, z wyjątkiem tego jednego, którym sprowadził ich Klimek. Ta intuicja Klimka i jego znajomość budowy Tatrz były rzeczywiście zdumiewające.

W roku 1902 dokonał Chmielowski kilku wspaniałych czynów sportowych w Tatrach. Ostatniego lipca wyszedł z Paprockim na Przełęcz Mylną (I sze wyjście) bez przewodnika. W sierpniu wyprowadził większość mieszczan tatarskich, również bez przewodnika, na Orlą Basztę, która uchodziła za niedostępną. We wrześniu wychodził z dwoma przewodnikami na Rumanowy (I sze wyjście) i na Żłobisty. Z drem A. Krocblem, Kaz. Bizańskim i W. Paprockim, zesłał (I sze zęjsie) z Małego Światłowego do Dol. Równinek (bez przewodnika). Ale i inni wazą się na nowe przejęcia

se z Klimkiem Bachledą i Józkiem Gąsienicą, odbywa śmiałą wycieczkę, wychodząc na Durny, Pośrednią Grań, Kończystą, Gąnek i Mieguszwieckim.

Karol de English Payne zdumiewa mnogością zdobywanych szczytów i wyjść. Naliczył dotąd 25 takich zdobywczy.

Dr Karol Jordan z przewodnikami Józkiem Bachledą i Józkiem Czaplikiem, byli w sierpniu na Mieguszwieckim i Czubyńce, a w następnym dniu na Żłobistym. Baranie Rogi, Czubyńca, Mielch, Gąnek, Przełęcz Lodowa — polęcia do niedawna mityczne, są tego pięknego lata nieustannie odwiedzane.

„Gwoździem sezonu” jest jednak bezspornie zdobycie Ostrego Szczytu przez Englisha. Wszyscy to przyznają. Po południowej stronie honorują go jako „pierwszego turystę Węgier”. Panuje on niepodzielnie na łamach Węgierskiego Pamiętnika.

Chmielowski tymczasem, prócz znokimnych wyjść, wybija się na mocniejszą literaturę alpinistyczną, którą zaczyna się interesować taternik. Obiektywnie teoretyczne artykuły Chmielowskiego utrwalają jego coraz większy wpływ na rozwój polskiego taternictwa. Największą zdobyczą i największym przełomem tego roku jest powszechniejąca szybko samodzielność. Coraz więcej wycieczek, coraz więcej nowych wyjść bez przewodnika. Coraz więcej inicjatyw. Zjawiają się nowe nazwiska. Wiadomości o każdej ważniejszej wycieczce jest podawana szybko z ust do ust.

Od kilku lat spotykało się nad Morskim Okiem i w Zakopanem przewodników spiskich. Byli oni ubrani z niemiecka i na worku nosili grube liny. Dziwilo nas nieraz, co te „szmury” mają za niezaczenie i czy się mogą na co przydać na wycieczce. Blizsze zetknięcie jednak z turystami węgierskimi i niemieckimi, a nade wszystkie wiadomości, jakie zaczęły do nas przenikać z literatury alpinistycznej, każyły z czasem sięgnąć po tę linę.

English, który podobno chodził

dość wiele po Alpach, używał li

stałe. Chmielowski sprowadził li

nę w r. 1902. Klimek Bachleda miał z sobą 12-metrową linę, wychodząc z Wandą Herse na Mnięcha. W powszechnym użyciu jednak lina jest u nas dopiero około 1907 r. Autor (zdaje się w r. 1905) zabrał małce ze strychu sznur do bielizny i nosił go ukryty na dnie worka. Zdaje się nie był on nigdy w użyciu. Co do innych przedmiotów ekwipunku, to raki były już znane od niepamiętnych czasów. Posługiwał się nimi także Staszic.

Niemieccy i węgierscy turyści nosili specjalne obuwie, można podkuwane ogromnymi gwoździami. U nas pokutowało długo przeświadczenie, że najlepiej się chodzi w starym, wygodnym buciku. Później ten buć podbito płaskimi gwoździami. Nie wytrzymały one jednak długo, te mąjskie buty i trzeba je było ciągle naprawiać. Chmielowski kupił buty alpejskie w 1902 r. Wkrótce zaczęły je sprowadzać inni, przede wszystkim z Monachium. Z czasem rozwinęła się produkcja dobrego górskiego obuwia w Zakopanem.

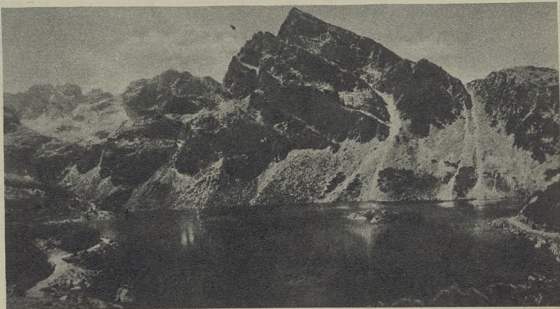
English, jak i turyści po południowej stronie Tatrz, używał stałe czekana. Dziesięciu spiskich przewodników otrzymało czekany od Węgierskiego T-wa Karpacznego, z okazji kursu urzędowego dla nich w r. 1900. Chmielowski sprowadził czekany w r. 1903. Ogólnie i cywno czekaniu u nas dopiero znacznie później.

Do pierwszych lat naszego wieku u worka taternika wisiał blazany kotlik, w którym się gotowało herbatę. Sprzęt ten nie był wygodny. Nadto jednak dla zrobienia ognia z mokrej kosiwoi, zwłaszcza w deszczu, gdzie pod skałką lub na silnym wietrze, wydymało się po prostu płucą. Jakikto był niesłychany postęp, gdy kotlik zastąpiła maszyna, a ognisko wykrzesane z kosiwoi — płomień spirytusowy.

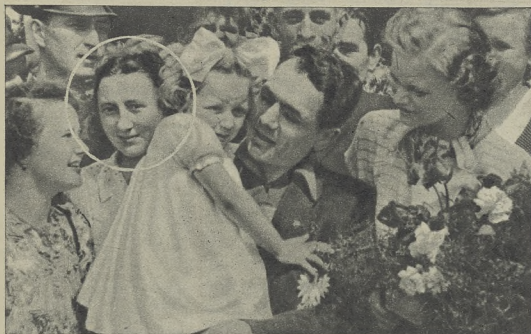
Z użyciem tego nowoczesnego sprzętu spotkali się nasi przewodnicy zwłaszcza na wycieczkach odbytych w roku 1902 i później z dr. Karolem Jordanem. Dlatego wycieczki te miały dla naszych górali olbrzymie znaczenie.

STANISŁAW PORĘBSKI

Końcielec i Mylna Przełęcz (ze zbiorów Kom. Górskiej PTTK)

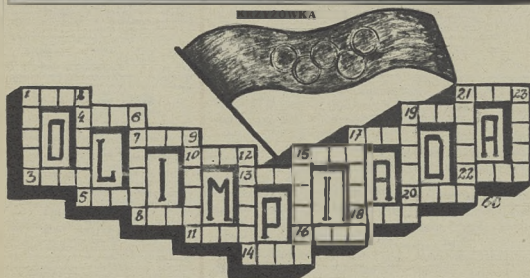

CZY WITAŁAŚ ANTKIEWICZĄ?

Jesliś to Ty zakreśliła jesteś kółkiem, zgłoś się (lub przyśl) Twoje zdjęcie z adresem) do naszej redakcji, gdzie czeka już na Ciebie specjalny upominek.

ROZRYWKI UMYŚLOWE

POD REDAKCJĄ JERZEGO RIELENI

Poziomo: 1) Konkurencja narciarska, 3) część motoru, 4) gatunek cukierka, 5) wysokość wyniosłości ziemi (wspak), 7) imię żeńskie, 8) ptak pletwonogi morz północnych, 10) część twarzy, 11) rodzaj ciasta cukierniczego, 13) inaczej: „pojedynczo”, 14) część, szczenek nek — inaczej, 15) miasto nad Dźwiną, 16) brzeg, kant — inaczej, 17) waga opakowania, 18) miasto na półwyspie skandynawskim, 19) czynność przy miotaniu dyskiem lub granatem, 20) przystań okrętowa, 21) zwierzę legendarne, 22) nieprzyjaciel — inaczej (wspak).

Pionowo: 1) Miasto w Polsce, 2) najlepszy sprinter polski, 6) jeden z kolarzy polskich, 8) pole poła boiskiem — wykonawca wyroków, 12) czołowy tenisista węgierski, 15) wicemistrz olimpijski z 1952 r. w słomienie gig kobiet — państwo demokracji ludowej (skróć), 17) sztuczne lodowisko w Polsce (wspak), 19) skorupiak — odznaka sportowa w Polsce Ludowej, 21) inaczej: „zbozce” — inicjały kolarza ZS Włóknarz, 23) sprinter bułgarski.

Jan Skonieczny, Łódź.

ZGADYWANKA OLIMPIJSKA

Postarajcie się dać odpowiedź na poniższe pytania. Można nie znać jedynie trzech tematów.

- 1) Co u starożytnych Greków oznaczało słowo „Olimpiada”?
- 2) Gdzie urządzono pierwsze Igrzyska nowożytne?
- 3) Z jakich przyczyn nie odbyły się dotychczas trzy Olimpiady?
- 4) Jaka dziedzina sportu jest najbardziej popularna na olimpiadach?

- 5) Jakimi stylami walczą zapaśnicy na arenie olimpijskiej?
- 6) Która z gier została najpierw wprowadzona do programu olimpijskiego — koszykówka, piłka nożna czy szczyptniarstwo?
- 7) Od kiedy zaczęto rozgrywać Olimpiady zimowe?
- 8) Który z Polaków uzyskał najlepszy wynik na Olimpiadzie londyńskiej?

„Bider”

KONKURS AUTORSKI NA NAJLEPSZE I NAJDOWCIPIEJSZE ROZRYWKI UMYŚLOWE rozstrzygnięty

53 uczestników — 163 opracowań stanęło do konkursu.

Po przejrzeniu wszystkich nadesłanych na KONKURS AUTORSKI prac przyznano pierwszą nagrodę ob. ST. SOBOLEWSKIEMU („ESSE”) z ZIĘBIC. Za nadesłane opracowania zwycięzca otrzymuje jako szczególne wyróżnienie: p i e k n y a l b u m na fotografię z dedykacją Redakcji.

Dalsze nagrody otrzymali:

NAGRODA II: inż. Zb. Derfert, Bydgoszcz — wieczne pióro kulkowe.

NAGRODA III: IV. V. — Adam Krawczyk, Łódź; W. Barcikowski, Radom; Władysław Lubnar, Ząbierz — „Pan Tadeusz” w pięknej oprawie.

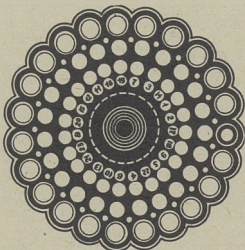
*

Listę dalszych nagród i prac wyróżnionych podamy w numerze następnym.

KOMBINATKA

Do podanej figury wpisać dośrodkowo 23 wyrazy czteroliterowe o podanym znaczeniu. Zacząć należy od oznaczonego kółka i wpisywać w kierunku zegarowym. Pierwszą część rozwiązania otrzymamy z pierwszych liter wyrazów, a z ostatnich należy odzyskować dalszą część rozwiązania (od 1—23). Znaczenie wyrazów: 1) Miły, lotnik, 2) ostrze strzały lub drzdy, 3) czynność przy miotaniu granatem, 4) piłkarz Górnik Radlin, 5) jeden z numerów drużyny piłkarskiej (wspak), 6) zbiorowisko wody, 7) zwycięski punkt w grze w kosza, 8) zespół drużyny piłkarskiej, 9) sprinter polski, 10) polski szan-glista (wspak), 11) czuła tkanka w organizmie ludzkim, 12) rodzaj cukierka, 13) znany fizyk (wspak), 14) część wysięga kolarskiego, 15) bokser polski (waga ciężka), 16) inaczej: „niedrogi”, 17) inaczej: „samochód”, 18) „co” w języku rosyjskim, 19) moneta japońska, 20) inaczej: „odetna” (wspak), 21) autor „Płacówki”, 22) miejsce tegoroczne Olimpiady zimowej, 23) inaczej: oczyszczanie.

Józef Kowalski, Starachowice.

*

Za rozwiązanie przynajmniej jednej z zagadek Redakcji: przeznaczona do rozdzwonienia osiem książek. Rozwiązania zagadek prosimy kierować pod adresem Redakcji „SPORTOWCA”, Warszawa, Nowogrodzka 31 z dopiskiem na kopercie: „Rozrywki umysłowe”. Termin nadsyłania odpowiedzi dwutygodniowy (licząc od daty ukazania się numeru).

Warunki prenumeraty: miesięczne 6 zł, kwartał 12 zł, półrocznie 24 zł. Indywidualne zamówienia na prenumeratę przyjmują placówki PPK „Ruch”, Urzędy Pocztowe oraz listonosze właściwi i miejscy. Wszelkie reklamacje kolportażowe zgłaszać do PPK „Ruch”, Wydział Prenumeraty Pocztovej — Warszawa, Śrebrna 12, tel. 24-342.

REDAGUJE
KOLEGIUM
3-B 24501

WYDAWCA — RSW „Prasa”, REDAKCJA — Warszawa, Nowogrodzka 31. Redaktor naczelny — tel. 512-94, sekret. red. — 764-82. Sekretarz redakcji przyjmuje codziennie (oprócz niedziel i poniedziałków) w godz. 11-12. ADMINISTRACJA — Warszawa, ul. Marszałkowska 8, tel. 591-11 i 67-23, wewn. 16. DRUK — Zakłady Drukarskie i Włóki Drukowe RSW „Prasa” Warszawa, ul. Marszałkowska 2/3.

